

Mavzu: Jamiyat falsafasi

A.S.Ravshanov

REJA:

- 1.Falsafada davlat va jamiyat tushunchalari.
- 2.Jamiyat haqidagi falsafiy qarashlar.
- 3.Jamiyatning ko‘rinishlari va tuzilishlari.

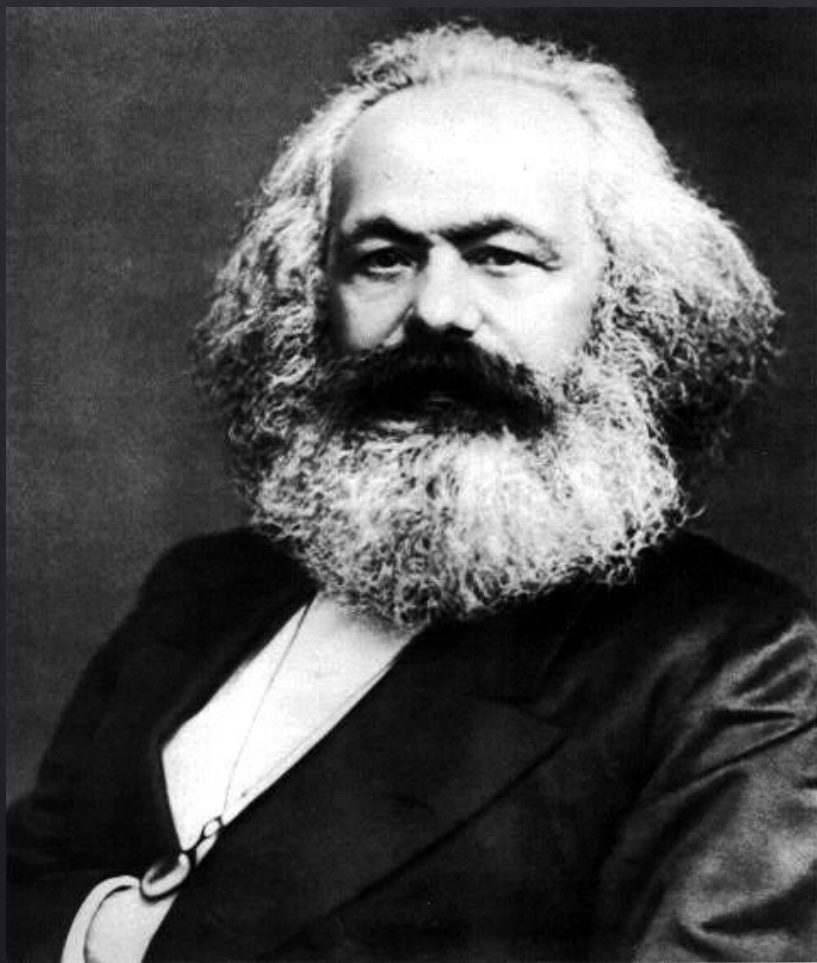
Jamiyat fanning ma'lum tizimlar orasida eng murakkabi bo'lib, uni o'rganish jiddiy qiyinchiliklar tug'diradi. P.A.Sorokin

DAVLAT NIMA?

Ba'zan davlat va jamiyat tushunchalari bir ma'noda ishlatiladi. Lekin ular o'rtasida muayyan farqlar mavjud. Jamiyat davlatga nisbatan kengroq tushuncha hisoblanadi. Davlat taraqqiyotning mehnat taqsimoti davrida vujudga kelgan, jamiyat hayotini tartibga solish maqsadida paydo bo'lgan, ma'lum kishilardan tashkil topgan katta sotsial institutdir.

Karl Marks

**K.Marks
fikricha, davlat-
ko‘pchilikni
ozchilikka
bo‘ysindiruvchi
apparatdir.**

Jamiyat - muayyan hududda istiqomat qiluvchi, yagona siyosiy hokimiyatga itoat qiladigan va o'zlarini boshqa qo'shni guruhlardan farqlaydigan odamlar guruhidir.

G'arb olimlarining jamiyat to'g'risidagi qarashlari

Maks Veber

▣ **Jamiyat- sotsial, ya'ni boshqa insonlarga yo'naltirilgan harakatlar mahsuli bo'lgan insonlar munosabatidir.**

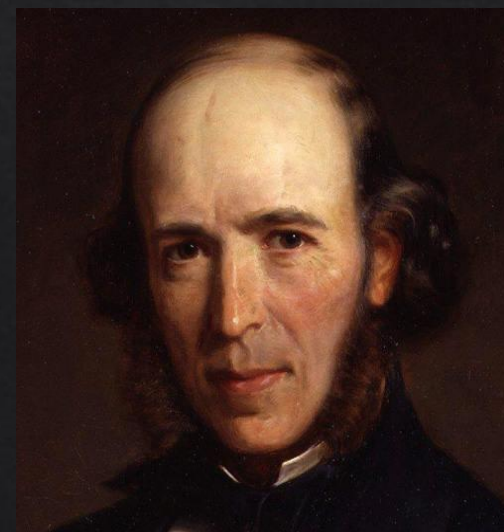
Ogyust Kont

▣ **Jamiyat – oila, xalq, millat, barcha insoniyatning ahloqiy hissiyatlarini qamrab olgan ahloqiy hissiyotning organik natijasi deyiladi.**

Gerbert Spenser

▣ **Jamiyat bu - tirik biologik organizm.**

**Ochiq va yopiq
jamiyat**

**Agrar industrial
va postindustrial
jamiyat**

**Arxaik (qadimgi)
jamiyat**

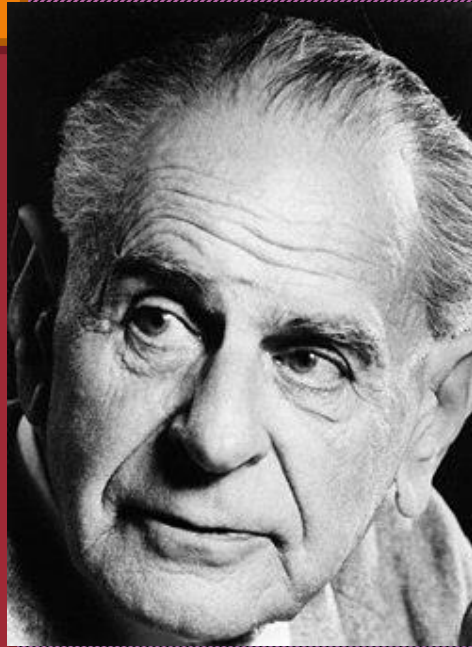
**Jamiyatining
koʻrinishlari**

**Axborotlashgan
jamiyat**

Isteʼmol jamiyati

1. Ochiq va yopiq jamiyatlar

Karl Popper tomonidan kiritilgan bo'lib, taraqqiyotning turli bosqichlarida turli jamiyatlarning madaniy-tarixiy va siyosiy tasvirlanishi ifoda etiladi. Ochiq jamiyat-demokratik jamiyat bo'lib, tashqi muhit sharoitlarida oson o'zgaruvchi va moslashuvchi, tanqidni yorib o'tmoqqa moslashgan jamiyat

Karl Popper

Карл Поппер
ОТКРЫТОЕ ОБЩЕСТВО
И ЕГО ВРАГИ

↓

Yopiq jamiyat esa dogmatik – avtoritar rejim asosida bo'lib, sehrli /magik/ tafakkur, dogmatizm va kolektivizm tamoyillari bilan xarakterlanadi

2. Agrar, industrial va postindustrial jamiyatlar

Agrar jamiyat bu qishloq xo'jaligiga asoslangan jamiyat

Industrial jamiyat sanoatga asoslangan jamiyat

Postindustrial jamiyatda intellektual mulk, insonning aql-zakovati, bilimi asosiy o'ringa chiqadi

Daniyel Bell

Даниел БЕЛЛ

*ГРЯДУЩЕЕ
ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОЕ
ОБЩЕСТВО*

*Опыт социального
прогнозирования*

ACADEMIA

POSTINDUSTRIAL jamiyat nazariyasi

Daniyel Bell

XXI asr
POSTINDUSTRIAL jamiyat

XIX -XX asr
INDUSTRIAL jamiyat

XVIII asr
AGRAR jamiyat

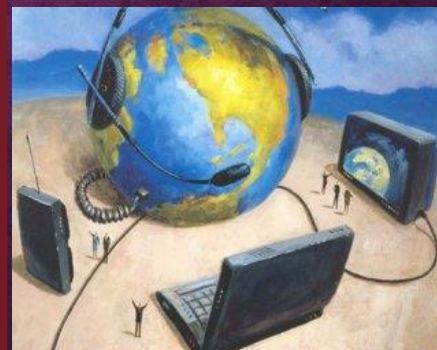
Jamiyat rivojlanishi

3. Axborotlashgan jamiyat

Axborotlashgan jamiyat konsepsiyasi hozirgi zamon fanida muhim o‘rin egallaydi. U industrial va postindustrial jamiyat konsepsiyasi o‘rnini egallagan. Ayrim rivojlangan mamlakatlarda axborotlashgan jamiyatini qurish davlat dasturlari qabul qilingan. Bunday dastur masalan, Yaponiyada qabul qilingan. Uni yapon sotsiologi Masuda Yonedzi o‘zining “Axborotdan dunyo miqyosida foydalanishning yangi davri” va “Axborotlashgan jamiyat – postindustrial jamiyat” (1980) asarlarida bayon etgan.

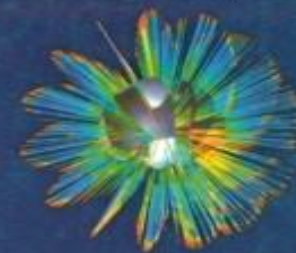

Manuel Castells

ИНФОРМАЦИОННАЯ
ЭПОХА

экономика, общество
и культура

Мануэль Кастельс

The Informational
City

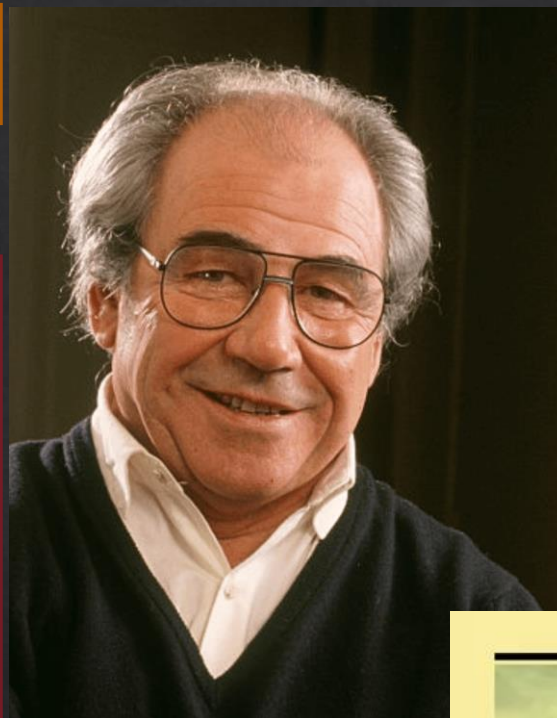
Economic Restructuring
and Urban Development

Manuel Castells

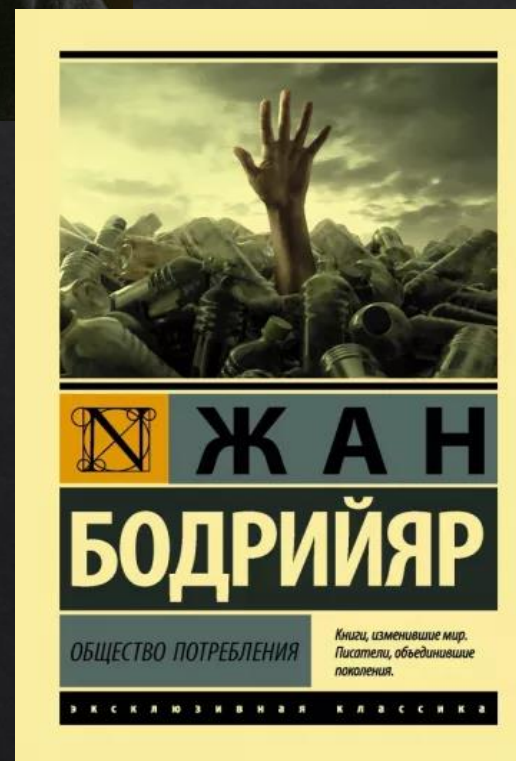
4. Iste'mol qilish jamiyati

Unchalik nazariy, empirik va amaliy ahamiyatga ega bo'lmagan tushuncha. Amerika olimlari tomonidan XX asr 40-50 yillarida jamiyat har bir a'zosining hayot darajasini yaxshilash maqsadida paydo bo'layotgan tasavvurlarning keng yoyilishi natijasida vujudga kelgan nazariyadir.

Jan Bodriyyar

5. An'anaviy jamiyat

An'anaviy jamiyat - bu an'analar bilan boshqariladigan jamiyat. Undagi ijtimoiy tuzilma qattiq sinfiy ijtimoiy ierarxiya, barqaror ijtimoiy jamoalarning mavjudligi, an'ana va urf-odatlarga asoslangan jamiyat hayotini tartibga solishning o'ziga xos usuli bilan tavsiflanadi.

Jamiyat tuzilishiga ko‘ra quyidagi turlarga bo‘linadi:

**totalitar
jamiyat**

**avtoritar
jamiyat**

**demokratik
jamiyat**

E'tiboringiz uchun raxmat!